

از نظام‌شناسی تا نظام‌سازی معیار در تحقق اقتدار توسعه‌ای اندیشه و دانش قرآنی

احمد آکوچکیان^۱

چکیده

مفصل نسبت عرصه پژوهش میان رشته‌ای پیشرفت‌شناخت قرآن کریم و دین‌انبیایی (نظام‌شناسی پیشرفت) و روش‌شناسی راهبری آن با عرصه مدیریت قرآن‌شناخت پیشرفت (نظام‌سازی پیشرفت)، روش‌شناسی اقتدار توسعه‌ای و کاربردی اندیشه و دانش قرآنی است. گذار به ساختار دانشی دو نظام یادشده و روش‌شناسی مورد نیاز این دو، در راستای دو سطح نظام تولید دانش و نظام فرهنگی مدیریت تغییر، نیازمند یک بازتحلیل معرفت‌شناختی، روش‌شناختی و مدیریتی است و اقتدار توسعه‌ای در سطح نظام تولید اندیشه قرآنی، با نظر به الزامات، عناصر و رویکردهای دو نظام مزبور و روش‌شناسی پیوسته آن‌ها راهبری می‌شود:

۱. نیازمند بازخوانی فرایند تولید معرفت از سطح مبانی پارادایمی تا سطح پردازش گفتمانی هستیم که به این قرار، روش‌شناسی خودویژه‌ای را می‌طلبد. عرصه‌فردانش و به این قرار، فراروش اندیشه قرآن‌شناخت پیشرفت (رشد- توسعه) در این سطح، ضرورت ناگزیر طرح و اجماع نظر دارد؛

۲. نظام پژوهش قرآنی با تأکید بر دو نظام دادوستدی پژوهش ترتیبی و تنزیلی در برآیند موضوعی آینده‌نگار و روش‌شناسی‌های مورد نیاز آن، بازبینی شود؛

۳. نظام قرآن‌شناخت علوم انسانی با تأکید بر ایده میان‌رشته‌ای‌ها، سامانی دوباره گیرد؛

۴. و به‌مدد سه سطح پیشین، به پردازش و بازپردازش مستمر نقشه جامع اندیشه و دانش قرآنی با تأکید بر نگاشت‌های چهارگانه ادراکی، دانشی، نهادی و تحقیق و توسعه‌ای اهتمام ورزید. نگاشت مسیر مزبور، مستند ورود به پردازش نقشه جامع علم (الگوی نظام ملی تولید علم) سپس نقشه جامع علمی (الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت) کشور خواهد بود. الگوی اعتبارسنجی نظریه‌های علوم انسانی در ذیل نگاشت‌های چهارگانه نقشه مزبور معین می‌شود؛

۵. و مستند به نقشه جامع اندیشه و دانش قرآنی با نقش کانونی علوم انسانی، می‌توان رهسپار پردازش الگوی مدیریت نظام‌های عینی جامعه با محوریت الگوی مدیریت راهبردی فرهنگی شد. روش‌شناسی سیستمی چندگانه، الگوی انتظام اقتدار توسعه‌ای در ساختار پیشنهادی است.

واژگان کلیدی: اقتدار توسعه‌ای، نقشه جامع اندیشه و دانش قرآنی، علوم انسانی، اندیشه پیشرفت، روش‌شناسی، نقشه جامع علم، نقشه جامع علمی.

^۱. عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات استراتژیک توسعه (رشد).